

CYNGOR YMGYNGHOROL SEFYDLOG ADDYSG GREFYDDOL (CYSAG)

Cofnodion cyfarfod y Cyngor Ymgynghorol Sefydlog Addysg Grefyddol (CYSAG) a gynhaliwyd yn Siambr y Cyngor, Tŷ Russell, Ffordd Churton, Rhyl ddydd Llun, 3 Gorffennaf, 2006 am 10.00 a.m.

YN BRESENNOL

Yn cynrychioli Cyngor Sir Ddinbych

Y Cyngorwyr G.C. Evans, C.L. Hughes, M.M. Jones a G.J. Pickering

Yn cynrychioli Cydbwyllgor Amodau Athrawon Sir Ddinbych

M.B. Lloyd (Cadeirydd), I. Barros-Curtis, M. Bradshaw a J. Buckley Jones

Yn cynrychioli Enwadau Crefyddol

Y Parch. P.J. Collinson, H. Ellis, S. Harris, y Parch. B.H. Jones, J. Kirkham a P. Speirs

YN BRESENNOL HEFYD

Arolygydd/Ymgynghorydd AG (G. Craigen) a Swyddog Gweinyddol (K.E. Jones)

CAFWYD YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB GAN

T. Bryer, M. Evans, M. Hatch, y Parch. Athro L.J. Frances, T. Ap Siôn (dirprwy'r Parch. Athro L.J. Francis) a'r Cyngorwyr G.A. Jones a D. Owens

Er nad yw'n aelod o CYSAG, roedd y Cyngorydd R.E. Barton yn mynychu cyfarfodydd yn rheolaidd a hefyd wedi cyflwyno ei ymddiheuriadau am absenoldeb.

MYFYRIO MEWN TAWELWCH

Dechreuodd y cyfarfod gydag ychydig funudau o fyfyrion tawel.

1. COFNODION

Cyflwynwyd cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 8 Chwefror, 2006 (a gylchredwyd yn flaenorol), fel y'u cymeradwywyd gan y Cyngor Sir ar 4 Ebrill, 2006.

Cywirdeb -

Fel mater o gywirdeb dywedodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG fod ymddiheuriadau ar gyfer y cyfarfod diwethaf a gyflwynwyd gan y Parch. Athro L.J. Francis a gafodd ei gamsillafu yn 'Frances' yn y cofnodion.

Materion a Gododd -

Tudalen 3 – Eitem Rhif 2 Cofnodion: Materion a Gododd – Adroddiad Monitro ac Adolygiad Ategol – Adroddodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG am drafodaethau parhaus gydag Esgobaeth Wrecsam ynghlŷn â monitro ysgolion Catholig. O ystyried bod pob ysgol Gatholig yn ysgol wirfoddol a gynorthwyr gydag Addysg Grefyddol ac Addoli ar y Cyd dan nawdd yr Esgobaeth, roedd yn debygol y byddai'r Esgobaeth yn gwneud y gwaith monitro ac yn cyflwyno adroddiadau i CYSAG mewn modd tebyg i'r adroddiadau monitro cyfredol a gyflwynir gan yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG. Roedd angen rhoi ystyriaeth bellach i'r mater ynghylch ysgolion uwchradd ac roedd cyfarfod wedi'i drefnu ar gyfer yr wythnos ganlynol rhwng Cyfarwyddwr yr Esgobaeth a'r Arolygydd/Ymgynghorydd AG. Byddai'r wybodaeth ddiweddaraf am y trafodaethau hynny yn cael ei hadrodd i'r cyfarfod CYSAG nesaf.

PENDERFYNWYD derbyn y cofnodion.

2. CYFLWYNIAD – ADDYSG GREFYDDOL YN YSGOL GYNRADD ST. BRIGID, DINBYCH

Cyflwynodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG ymddiheuriadau ynghylch absenoldeb cynrychiolydd o'r ysgol i roi cyflwyniad heddiw. Yn anffodus, nid oedd y sawl y trefnwyd iddo roi'r cyflwyniad yn gallu mynychu ar y funud olaf a bu'n rhy hwyr i ddod o hyd i rywun yn ei le. Cytunwyd aildrefnu'r cyflwyniad ar gyfer cyfarfod nesaf CYSAG ym mis Hydref.

3. ADRODDIAD AM BROFIAD UGANDA – CHWEFROR/MAWRTH 2006

Cyflwynodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG gyflwyniad PowerPoint am ei ymweliad diweddar ag Uganda yn rhan o ddirprwyaeth yn ymweld ag ysgolion a chymunedau yn ystod mis Chwefror/Mawrth 2006 drwy elusen Christian Relief Uganda.

Rhodddwyd gwybod i'r aelodau fod Christian Relief Uganda wedi'i leoli yn Maria's Care yn Uganda sef Cartref Plant, Uned i'r Byddar, Canolfan Gofal Dydd, Ysgol Gynradd a oedd hefyd yn cynnig hyfforddiant a sgiliau bywyd. Dangosodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG nifer o ffotograffau a gymerwyd yn ystod yr ymweliad a soniodd am y cynnydd sylweddol a wnaed ers ei ymweliad diwethaf yn yr ysgolion, y colegau a'r cymunedau ac effaith y gwaith elusennol ar ansawdd bywyd oedolion a phlant. Adroddodd hefyd am weithgareddau penodol gyda gwahanol sefydliadau a theuluoedd yn Uganda ac yn ystod y daith bedair wythnos ymwelwyd â'r manau canlynol: Hope Destitute Children's Centre, Lukaya; Lukaya Polytechnic College; St. Paul's CU Primary School, Bulega; Modern Primary School, Ntabwe a Golden Christian College, Nsaggu.

I gau, atgoffodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG yr aelodau mai dyma oedd ei bumed ymweliad ag Uganda a bod pob ymweliad yn brofiad arbennig a'i fod yn edrych ymlaen at ddychwelyd.

Bu'r Cadeirydd yn diolch i'r Arolygydd/Ymgynghorydd AG am rannu ei brofiadau gyda CYSAG a bu'r aelodau yn talu teyrnged i'r gwaith elusennol gwych y bu'n ei

wneud. Roedd y Cadeirydd hefyd yn dymuno'r gorau i'r Arolygydd/Ymgynghorydd AG ar gyfer unrhyw brosiectau yn y dyfodol.

PENDERFYNWYD bod y cyflwyniad gan yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG wedi'i dderbyn a'i nodi.

4. **DETHOLIADAU O ADRODDIAD BLYNYDDOL PRIF AROLYGYDD EI MAWRHYDI DROS ADDYSG A HYFFORDDIANT YNG NGHYMRU 2004-05**

Cyflwynodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG ddetholiadau o Adroddiad Blynyddol Prif Arolygydd Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant (a gylchredwyd yn flaenorol) gan nodi:-

- Bod gwaith gorau disgyblion ar draws Cyfnod Allweddol 1 a 2 mewn Saesneg, mathemateg, gwyddoniaeth ac addysg grefyddol
- Yn 2005 roedd cynnydd mawr mewn disgyblion yn gwneud pynciau cwrs byr TGAU gan gynnwys nifer fawr barhaus yn dewis gwneud Astudiaethau Crefyddol
- Yng Nghyfnod Allweddol 3 a 4 canfuwyd y safonau uchaf mewn: Saesneg, Cymraeg fel iaith gyntaf, daearyddiaeth, ieithoedd tramor modern, technoleg gwybodaeth ac addysg grefyddol
- Bod nodweddion eithriadol yn perthyn i ddarpariaeth ar gyfer datblygiad ysbrydol, moesol, cymdeithasol a diwylliannol disgyblion (mewn ysgolion cynradd) ym mron dwy o bob pum ysgol. Roedd gwasanaethau ysgolion yn chwarae rhan bwysig yn helpu disgyblion i ddysgu gofalu am bobl eraill.
- Bod llawer mwy (o ysgolion uwchradd) yn darparu addoli ar y cyd bob diwrnod o'r wythnos. Fodd bynnag, roedd mwy nag un o bob chwech o'r ysgolion a arolygwyd yn dal i fethu cadw'n llawn at y gyfraith ynghylch addoli ar y cyd dyddiol.

Cyfeiriwyd hefyd at yr atodiadau i'r adroddiad a ddarparai ystadegau i amlygu'r sylwadau cryno hynny ar gyfer pob un o'r Cyfnodau Allweddol gan ddangos nifer y gwersi a gyflawnodd raddau 1 i 5 ar gyfer y pynciau yng Nghyfnodau Allweddol 1 – 4 ac yn y chweched dosbarth ar gyfer ysgolion a arolygwyd yn 2004-05.

Wrth ystyried y detholiadau roedd yr aelodau'n falch o weld bod AG gystal â phynciau craidd eraill ar gyfer gwaith gorau disgyblion ar draws Cyfnod Allweddol 1 a 2 a bod y safonau uchaf ym mhynciau Cyfnod Allweddol 3 a 4 hefyd yn cynnwys AG. Yr unig gyfeiriad negyddol oedd bod mwy nag un o bob chwe ysgol uwchradd a arolygwyd wedi methu darparu'r addoli ar y cyd dyddiol sy'n ofynnol. Gobeithiai Estyn fynd i'r afael â'r mater hwn drwy lunio arweiniad i ysgolion i ddiffinio pa weithredoedd addoli ar y cyd y mae arolygwyr yn eu cydnabod felly. Cyfeiriodd y Cadeirydd at yr anawsterau a gaiff ysgolion uwchradd wrth sicrhau gweithredoedd addoli ar y cyd dyddiol a gobeithiodd y byddai Estyn yn cyhoeddi canllawiau i ysgolion ar hynny cyn gynted â phosibl.

Yn olaf, nododd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG fod Adroddiad Blynyddol CYSAG Sir Ddinbych wedi cydnabod ar gyfer yr un cyfnod (2004-05) fod arfer da wedi'i nodi a bod safonau wedi parhau i wella. Croesawodd yr aelodau'r adroddiad a:-

PENDERFYNWYD fod y detholiadau o Adroddiad Blynyddol Prif Arolygydd Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru 2004 – 2005 wedi'u derbyn a'u nodi.

5. ADRODDIAD AM DDARPARIAETH AG YNG NGHONSORTIWM YSGOLION Y RHYL

Cyflwynodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG adroddiad (a gylchredwyd yn flaenorol) am y ddarpariaeth Addysg Grefyddol yn Ysgol Uwchradd Rhyl ac ysgolion canlynol y dalgylch: Ysgol Bryn Hedydd; Ysgol Gynradd Christchurch; Ysgol Gynradd Emmanuel, Ysgol Gynradd Llewelyn ac Ysgol y Castell, Rhuddlan. (Gofynnwyd i'r aelodau nodi bod plant Ysgol y Castell yn mynd yn bennaf i Ysgol Emrys Ap Iwan, Abergele sydd y tu allan i'r sir ac felly cafodd yr ysgol ei chynnwys yng nghonsortiw Rhyl at ddibenion monitro).

Yn dilyn ymweliadau gan yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG â phob un o'r ysgolion yn ystod tymor y gwanwyn, cytunwyd adroddiad o'r ysgolion a materion a chanlyniadau â'r ysgol. Roedd yr adroddiad yn rhoi manylion y nodweddion da, y diffygion a'r argymhellion ar gyfer pob ysgol ynghyd â chrynodeb cyffredinol o'r consortiw cyfan. Bu'r Arolygydd/Ymgynghorydd AG yn atgoffa'r aelodau fod y broses fonitro yn rhan o'r hunan arfarniad a'r adolygiad ategol a gytunwyd ag ysgolion cyn cael eu cyflwyno i CYSAG, ac y bu'n brofiad cadarnhaol ac yn broses ddefnyddiol i'r ysgolion. Ac eithrio Blessed Edward Jones, Glan Clwyd a St. Brigid's, roedd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG wedi ymweld bellach â phob un o ysgolion uwchradd y sir. Cafodd aelodau wybod hefyd fod y broses newydd wedi cael ei thrafod yng nghyfarfod diwethaf PYCAG a bod y pedwar awdurdod (Conwy, Sir Ddinbych, Sir y Fflint a Wrecsam) sy'n dilyn yr arfer hwnnw wedi cael eu canmol am yr ymagwedd ddefnyddiol.

Dywedwyd wrth yr aelodau fod llawer i'w ddatlu o ran y nodweddion da yn ysgolion consortiw Rhyl, yn benodol:-

- cynllunio a darparu/cyflwyno addoli ar y cyd
- polisïau a chynlluniau gwaith sy'n ddogfennau clir, cynhwysfawr a defnyddiol/cyfeillgar i athrawon
- prosesau monitro wedi'u sefydlu, gyda strwythur clir o ran pynciau eraill/rhannu canlyniadau ohono
- ystod dda o weithgareddau a thasgau yn amlwg yng ngwaith disgyblion
- cysylltiadau â'r gymuned ffydd leol

Ar y cyfan, rhestrwyd wyth ar hugain o nodweddion da ar draws y chwe ysgol a oedd yn sicr yn werth eu datlu a llongyfarch ysgolion yn eu cylch. Mewn ymateb i gwestiwn aelod am y tân yn Ysgol Uwchradd Rhyl, cadarnhaodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG fod y tân wedi dechrau yn y storfa AG ac wedi dinistrio'r holl ddeunyddiau AG. Fodd bynnag, cymeradwywyd yr ysgol am ei hymateb cadarnhaol ar ôl y profiad hwnnw ac am gael deunyddiau adnodd newydd yn lle'r rhai a ddinistriwyd wedi hynny.

Adroddodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG mai, yn y consortiwm hwn, un mater yn unig a gafwyd mewn meysydd ar gyfer datblygiad a rannwyd ar draws mwy nag un ysgol a oedd yn ymdrin ag asesu cyflawniad disgyblion a phroses gofnodi (5 ysgol). Roedd hyn yn syndod o ystyried bod yr AALI/CYSAG wedi cyhoeddi Canllawiau am Asesu mewn AG a bod ACCAC wedi cyhoeddi Deunyddiau Asesu Dewisol ar gyfer AG. Fodd bynnag, bu asesu yn y pynciau sylfaen yn broblem a fu'n datblygu a thros y blynyddoedd rhoddwyd y sylw pennaf i bynciau craidd.

Roedd yr aelodau'n falch o weld pa mor dda'r oedd y broses yn gweithio a'r manteision i'r ysgolion dan sylw a bu'r Cadeirydd yn diolch yn arbennig i'r Arolygydd/Ymgynghorydd AG am ei holl waith caled yn hynny o beth. Bu Mrs. S. Harris hefyd yn talu teyrnged i waith yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG am y cyflawniadau ac i sicrhau bod y broses yn llwyddo.

PENDERFYNWYD bod:-

- (a) yr adroddiad wedi'i dderbyn a'i nodi, a
- (b) bydd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG yn ysgrifennu at yr ysgolion a arolygwyd i'w llongyfarch am y nodweddion cadarnhaol yn eu hadroddiadau ac i gynnig unrhyw wasanaethau er mwyn mynd i'r afael ag unrhyw ddiffygion.

6. DADANSODDIAD O ADRODDIADAU AROLYGU AM YSGOLION

Cyflwynodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG adroddiad (a gylchredwyd yn flaenorol) am y sylwadau cadarnhaol a negyddol ynghylch Addysg Grefyddol a'r Datblygiad Ysbrydol, Moesol, Cymdeithasol a Diwylliannol (YMCD) a arolygwyd mewn chwe ysgol rhwng mis Hydref 2005 a mis Mawrth 2006 ynghyd â hanes byr o gefndir pob ysgol. Cynhaliwyd arolygiadau yn Ysgol Bro Cinmeirch; Ysgol Tremeirchion; Ysgol Dyffryn Iâl; Ysgol Uwchradd Dinbych; Ysgol Carrog ac Ysgol Hiraddug. Atgoffwyd aelodau nad yw AG bob amser yn cael ei chynnwys yn bwnc yn y broses arolygu, ac mai dyma a ddigwyddodd ar gyfer tair o'r ysgolion a restrwyd yn yr adroddiad.

Darparodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG grynodedb byr i'r aelodau o'r canfyddiadau mewn perthynas â phob ysgol, gan esbonio ac egluro materion penodol mewn ymateb i gwestiynau aelodau ar hynny. Siomedig oedd nodi bod gan un ysgol fater allweddol ar gyfer YMCD wrth hyrwyddo'r Cwricwlwm Cymreig mewn cynllunio tymor byr gan fod yr ysgol wedi gwneud llawer o waith ond heb ei ddangos yn y broses gynllunio. Fodd bynnag, roedd yn galonogol gweld y 94 sylw cadarnhaol ar gyfer YMCD ar draws y chwe ysgol a arolygwyd. Roedd mwy o sylwadau ar gyfer Ysgol Tremeirchion gan fod yr ysgol honno wedi cael adroddiad Adran 10 ac Adran 50. Dim ond 12 o sylwadau negyddol a gafwyd ar draws tair ysgol yn unig heb unrhyw achos pryder penodol. O ran Addysg Grefyddol, soniwyd am fater allweddol mewn un ysgol yn unig i godi safonau Cymraeg yn y ddau gyfnod allweddol mewn AG yn CA2 ac roedd yr ysgol wedi mynd i'r afael â'r mater hwnnw yn ei chynllun gweithredu. Cafodd pob un o'r tair ysgol yr un nifer o sylwadau cadarnhaol, sef cyfanswm o 52, gyda 5 sylw negyddol yn unig ar draws dwy ysgol yr aethpwyd i'r afael â hwy yn eu cynllun gweithredu.

Talodd yr aelodau deyrnged i gyflawniadau'r ysgolion a llongyfarch yr ysgolion hynny am y canfyddiadau cadarnhaol. Gofynnodd y Cadeirydd i'r ysgolion gael eu llongyfarch am eu hadroddiadau, yn ôl yr arfer. Bu'n diolch hefyd i'r Arolygydd/Ymgynghorydd AG am lunio'r adroddiad i CYSAG a ddarparodd darlun cyffredinol o'r safonau mewn ysgolion.

PENDERFYNWYD bod:-

- (a) yr adroddiad wedi'i dderbyn a'i nodi, a
- (b) bydd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG yn ysgrifennu at yr ysgolion a arolygwyd i'w llongyfarch am eu hadroddiadau ac i gynnig unrhyw wasanaethau o ran mynd i'r afael ag unrhyw ddiffygion.

7. ADRODDIADAU ACCAC (AADGOS BELLACH)

(a) Adolygiad o Adroddiadau CYSAG 2002 – 2003 a 2003 – 2004

Cafodd cyhoeddiad ACCAC o'r Adolygiad o Adroddiadau CYSAG ar gyfer 2002 – 2003 a 2003 – 2004, ynghyd â Chrynodeb Gweithredol ac Ymatebion i'r Adolygiad, ei gylchredeg yn flaenorol gyda'r agenda. Gofynnodd y Cadeirydd i'r aelodau nodi bod ACCAC wedi peidio â bodoli ers 31 Mawrth 2006 a'i fod bellach yn rhan o AADGOS (yr Adran Addysg, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau).

Nododd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG y soniwyd am Sir Ddinbych sawl gwaith drwy'r adroddiad ac y cyfeiriwyd at y gweithdrefnau a sefydlwyd i barhau'r broses monitro safonau mewn AG o ganlyniad i fframwaith arolygu newydd Estyn. Dywedodd y gallai fod tybiaeth nad oedd CYSAG Sir Ddinbych wedi rhoi arweiniad ar Addoli ar y Cyd nac hyfforddiant i aelodau CYSAG a llywodraethwyr ysgol gan na soniwyd yn benodol am y camau hynny yn Adroddiad Blynyddol CYSAG Sir Ddinbych. Fodd bynnag, cafwyd cyfeiriad at gynnig Sir Ddinbych o gefnogaeth i ysgolion yn dilyn arolygu a monitro'r ddarpariaeth Addoli ar y Cyd mewn ysgolion. Yn yr un modd, cafwyd hyfforddiant i aelodau CYSAG a llywodraethwyr ysgol yn y gorffennol ond ni soniwyd amdano yn yr Adroddiad Blynyddol.

Bu'r Arolygydd/Ymgynghorydd AG yn sôn wrth yr aelodau am ei ymatebion i'r materion a godwyd yn Adolygiad ACCAC (a gylchredwyd yn flaenorol) ac eglurodd materion penodol fel a ganlyn:-

- O ystyried y newidiadau gyda dyfodiad y Gronfa Ysgolion Gwell (CYG) a'r diffyg cyllid sydd ar gael i gyrsiau AG, ni ddarparwyd y sesiwn Hyfforddiant Mewn Swydd yn ystod y ddwy flynedd ddiwethaf. Roedd y gostyngiad yn y math hwn o hyfforddiant yr un fath ledled Cymru. Roedd CCYSAGC wedi codi'r mater hwn ar sawl achlysur gyda Jane Davidson, y Gweinidog dros Addysg a Dysgu Gydol Oes. Ar nodyn mwy cadarnhaol, roedd dau gwrs yn cael eu cynnig ar gyfer tymor yr hydref 2006 o dan feini prawf CYG penodol, ac
- Adnoddau a Hyfforddiant Athrawon AG – nid oedd CYSAG wedi cynghori ysgolion yn ffurfiol am ddewis adnoddau addysgu ond cynigiwyd cyngor

drwy HMS a gwaith yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG. Ni chyfeiriwyd at y materion hynny yn benodol mewn adroddiadau blynyddol blaenorol. Cafwyd arweiniad ar ddulliau addysgu a dysgu drwy'r arweiniad Maes Llafur Cytûn.

Mewn ymateb i gwestiynau gan y Cynghorydd G.J. Pickering, cadarnhaodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG fod y rhan fwyaf o ysgolion wedi gweithredu'r argymhellion a gododd o'r ymweliadau monitro ar unwaith neu cyn gynted â phosibl wedyn. Byddai'n dechrau ailymweld ag ysgolion yn ystod tymor yr hydref 2007 pan ellid defnyddio'r adroddiadau monitro blaenorol yn fan cychwyn ar gyfer yr ymweliadau hynny. O ran y diffyg cyllid ar gyfer cyrsiau AG yn dilyn newidiadau i'r ddarpariaeth gyllido, cadarnhaodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG fod pryderon am y mater hwnnw wedi'u codi gyda llywodraeth ganolog, yn ogystal â Chynulliad Cymru. Roedd yr Adran Addysg a Sgiliau (DfES) wedi rhoi cyllid sylweddol i'r Cyngor AG gan gynnwys posibilrwydd sefydlu comisiwn hyfforddiant yn benodol ar gyfer AG. Fodd bynnag, nid oedd eto'n glir a fyddai Cymru ar ei hennill a byddai unrhyw ddatblygiadau'n cael eu monitro'n ofalus.

Cyfeiriodd y Cynghorydd G.J. Pickering at y Rhaglen Moderneiddio Addysg sy'n cael ei gweithredu gan Ymgynghorwyr Addysg Caergrawnt a'r gwaith sy'n cael ei wneud gan PriceWaterhouseCoopers o ran cyllido ysgolion. Awgrymodd Cynghorydd Pickering y gellid rhannu rhai o'r materion a godwyd mewn ymatebion gyda'r sefydliadau hynny ac y dylai CYSAG Sir Ddinbych, fel corff statudol ar gyfer AG, ymwneud â'r broses ymgynghori sydd ar waith ar hyn o bryd gydag Addysg Caergrawnt. Cytunodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG i gysylltu â'r sefydliadau hynny yn uniongyrchol yn hynny o beth.

(b) Adroddiadau CYSAG Blynyddol: Arweiniad a Ffocws

Cafodd cyhoeddiad ACCAC ar Adroddiadau CYSAG Blynyddol: Arweiniad ar ffocws a strwythur ei gylchredeg yn flaenorol gyda'r agenda.

Eglurodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG fod y cyhoeddiad yn ganllaw i CYSAGau wrth lunio eu hadroddiadau blynyddol. Fodd bynnag, teimlai y byddai dilyn yr arweiniad yn haearnidd yn arwain at adrodd ofer ac nad oedd yn adlewyrchu ymagwedd CYSAG at weithio mewn sawl achos. Aeth yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG ati i amlygu hyn drwy amryw gyfeiriadau yn y ddogfen ac arferion gwaith CYSAG. Amlygodd hefyd y materion hynny na chyfeirir atynt yn Adroddiad Blynyddol CYSAG ar hyn o bryd ond a fyddai'n cael eu cynnwys yn y dyfodol, fel cyngor a roir i'r awdurdod addysg lleol a chyfeirio at benderfyniadau pan na wnaed unrhyw benderfyniadau hyd yn oed.

Ymddiheurodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG am hepgor tudalen 8 o'r ddogfen ac adroddodd ar lafar am y cynnwys coll a oedd yn ymdrin â dulliau addysgu, dewis deunyddiau addysgu a hyfforddiant athrawon y dylid eu disgrifio yn Adroddiad Blynyddol CYSAG. Cyflwynodd nifer o opsiynau i'r aelodau er mwyn mynd i'r afael â'r materion hynny a sicrhau y byddai'r arweiniad yn cael ei ddilyn yn ofalus gan gynnwys (1) ystyried ymestyn dogfen arweiniad CYSAG a gofyn yn ffurfiol i awdurdodau lleol gyhoeddi deunyddiau ychwanegol am y broses honno gyda'r adolygiad o'r Maes Llafur Cytûn (2) a ddylid gwahodd colegau i fynychu cyfarfod

CYSAG i roi cyflwyniad am hyfforddiant athrawon ar gyfer AG (3) ymgynghori ag ysgolion am y wybodaeth a geir gan golegau yn hynny o beth, a (4) gofyn i'r Arolygydd/Ymgynghorydd AG ymweld ag ysgolion i weld y myfyrwyr dan sylw.

Wrth ystyried yr opsiynau teimlai'r aelodau y byddai'n fuddiol petai CYSAG yn ymwybodol o'r gwaith sy'n cael ei wneud mewn colegau a chytunwyd bod rhaid mynd at y tri phrif ddarparwr (Sefydliad Gogledd-ddwyrain Cymru, Bangor a Chaer) gyda'r bwriad o fynychu cyfarfod CYSAG yn y dyfodol i roi cyflwyniad am hyfforddiant athrawon ar gyfer AG.

Cyfeiriai'r ddogfen hefyd at gyngor a roddwyd o ran hyfforddi llywodraethwyr a chytunodd yr aelodau i wneud cais ffurfiol i'r awdurdod lleol gynnwys cyfeiriad at CYSAG a'r Maes Llafur Cytûn yn y rhaglen hyfforddi llywodraethwyr. Awgrymodd y Cyngorydd G.J. Pickering hefyd y dylid cynnwys cyfeiriad ar wefan Llywodraethwyr Cymru. Yna bu'r aelodau yn ystyried manteision ymweld ag ysgolion ond nodwyd bod mwyafrif yr aelodau eisoes yn ymwneud ag ysgolion i raddau amrywiol naill ai yn athrawon neu'n llywodraethwyr. Nododd Mrs. J. Buckley Jones, Pennaeth Ysgol Gwaenynog, Dinbych y byddai croeso i grŵp bychan o aelodau ymweld ag Ysgol Gwaenynog yn ystod tymor yr hydref. Dywedodd Mr. P. Speirs ei fod wedi ymweld â diwrnodau agored ysgolion a bod hyn yn ddefnyddiol iawn a theimlai y dylid annog pob aelod i fanteisio ar y cyfleoedd hynny.

PENDERFYNWYD:-

- (a) *Gwahodd i Golegau Sefydliad Gogledd-ddwyrain Cymru, Bangor a Chaer fynychu cyfarfod CYSAG yn y dyfodol i roi cyflwyniad am hyfforddiant athrawon ar gyfer AG;*
- (b) *cyflwyno cais ffurfiol i Sir Ddinbych i gynnwys cyfeiriad at CYSAG a'r Maes Llafur Cytûn yn ei Rhaglen Hyfforddi Llywodraethwyr; a*
- (c) *gwneud cais am gyfeiriad i CYSAGau a'r Meysydd Llafur Cytûn ar wefan Llywodraethwyr Cymru.*

8. CYMDEITHAS CYNGHORAU YMGYNGHOROL SEFYDLOG ADDYSG GREFYDDOL CYMRU (CCYSAGC)

- (a) **Adroddiad o'r cyfarfod a gynhaliwyd gyda Jane Davidson, y Gweinidog dros Addysg a Dysgu Gydol Oes ar 17 Mai 2006**

Cafodd adroddiad o'r cyfarfod ei gylchredeg yn flaenorol gyda'r agenda gan roi manylion y materion canlynol:-

- Adroddiad o weithgareddau CCYSAGC ar gyfer y flwyddyn 2005-06 (a arweiniwyd gan y Tad Ieuan Wyn Jones)
- Briff, strwythur a chyfrifoldebau AADGOS (a arweiniwyd gan Mrs. Mairwenna Lloyd)
- Partneriaeth rhwng CCYSAGC ac AADGOS i gryfhau'r Adolygiad Cwricwlwm Cenedlaethol cyn belled ag y bo AG dan sylw (a arweiniwyd gan Mr. Gavin Craigen)

- Rôl CYSAGau yn y dyfodol o ystyried y cydweithio posibl rhwng Awdurdodau Unedol (a arweiniwyd gan y Tad Ieuan Wyn Jones)

Darparodd y Cadeirydd a'r Arolygydd/Ymgynghorydd AG grynoded byr o'r cyfarfod a dweud wrth yr aelodau mai CCYSAGC a PYCAG oedd yr unig gymdeithasau pwnc i gyfarfod â'r Gweinidog bob blwyddyn.

PENDERFYNWYD bod yr adroddiad o'r cyfarfod a gynhaliwyd gyda Jane Davidson, y Gweinidog dros Addysg a Dysgu Gydol Oes ar 17 Mai 2006 wedi'i dderbyn.

(b) Adroddiad ar lafar gan aelodau yn mynychu cyfarfod diwethaf CCYSAGC

Ymddiheurodd y Cadeirydd am na fu'n bosibl, am sawl rheswm, i CYSAG Sir Ddinbych gael ei gynrychioli yng nghyfarfod CCYSAGC ym Mharc Margam ar 7 Ebrill 2006 ac y byddai angen i'r aelodau dderbyn y cofnodion yn gofnod o'r cyfarfod hwnnw. O ran cyfarfod diwethaf CCYSAGC (Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol) a gynhaliwyd yn Neuadd y Sir, Caernarfon ar 23 Mehefin 2006, roedd y Cadeirydd yn falch o adrodd bod yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG wedi cael ei ethol yn Gadeirydd CCYSAGC. Byddai cofnodion y cyfarfod hwnnw yn cael eu cylchredeg pan fyddent ar gael. Dywedodd y Parchedig B.H. Jones mai'r Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol oedd y cyfarfod CCYSAGC cyntaf a fynychodd a'i fod wedi mwynhau'r diwrnod yn llwyr, yn benodol y cyflwyniad ar Strategaeth Sgiliau Meddwl a fu'n cynnwys cyfranogiad aelodau. Manteisiodd y Parch. Jones hefyd ar y cyfle i longyfarch yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG ar ei benodi'n Gadeirydd CCYSAGC.

PENDERFYNWYD bod yr adroddiad ar lafar gan aelodau a fynychodd y cyfarfod diwethaf wedi'i dderbyn.

(c) Adroddiad ar lafar gan gynrychiolwyr a fynychodd y Gynhadledd Arbennig yn Ysgol Uwchradd Llandrindod ar 20 Mai 2006

Adroddodd y Cadeirydd a'r Arolygydd/Ymgynghorydd AG ar lafar am y Gynhadledd Arbennig lle cynrychiolwyd Sir Ddinbych yn benodol dda gyda nifer o athrawon yn mynychu. Cafodd aelodau wybod y bu Jane Davidson, y Gweinidog dros Addysg a Dysgu Gydol Oes yn siaradwr gwadd ar y diwrnod ac y bu aelodau'n ystyried yr adolygiad newydd o'r cwricwlwm ar gyfer AG. Cadarnhaodd y Cadeirydd y byddai adroddiad yn cael ei gyhoeddi am ganlyniad trafodaethau a fyddai'n cael ei gyflwyno i gyfarfod CYSAG yn y dyfodol er mwyn i'r aelodau ei ystyried.

PENDERFYNWYD bod yr adroddiad ar lafar gan y Cadeirydd a'r Arolygydd/Ymgynghorydd AG wedi'i dderbyn.

9. DYDDIAD Y CYFARFOD NESAF

Atgoffodd y Cadeirydd yr aelodau y byddai cyfarfod nesaf CYSAG Sir Ddinbych yn cael ei gynnal am 10.00 a.m. ddydd Mercher 18 Hydref 2006 yn Siambr y Cyngor, Neuadd y Sir, Ffordd Wynnstey, Rhuthun.

Bryd hyn, dywedodd Mr. P. Speirs, a gynrychiolai'r Gymdeithas Grefyddol Ffrindiau, ei fod yn mynychu ei gyfarfod CYSAG diwethaf yn dilyn ei gyfnod tair blynedd a'i fod yn symud ymlaen i waith arall mewn Addysg Crynwyr. Diolchodd Mr. Speirs i'r Arolygydd/Ymgynghorydd AG am ei waith caled a dymuno'r gorau i CYSAG ar gyfer y dyfodol.

Wrth gau'r cyfarfod diolchodd y Cadeirydd i'r Arolygydd/Ymgynghorydd AG, cyfieithydd y pwyllgor a Chlerc CYSAG am eu gwaith caled.

Daeth y cyfarfod i ben am 12.20 p.m.